

Příloha k protokolu o SZZ č.
FF JU v Českých Budějovicích

Andrea Patková

Student:

Studijní obor: estetika

Vysoká škola:

Ústav estetiky

15. 6. 2010

Datum odevzdání posudku:

Vedoucí * /

bakalářské práce

Recenzent */

prof. PhDr. Aleš Haman, DrSc.

.....

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Proměny estetiky ošklivosti na konci 19. století

.....
(téma)

Autorka bakalářské práce zvolila zajímavé, avšak i obtížné téma, jehož zvládnutí vyžaduje hlubší vhléd dějin estetického myšlení. Jako oporu a východisko si autorka vybrala encyklopedicky orientované dílo Umberta Eca Dějiny ošklivosti a studie Vlastimila Zusky Umění, krása, šeredno. Tyto knihy jí poskytly základní orientaci v estetické problematice tématu a autorka je využila zejména v úvodních pěti kapitolkách, kde si nejprve položila otázku „Co je ošklivost?“ Nepokouší se na ni ovšem odpovědět samostatnou úvahou, nýbrž důvěřuje názorům U. Eca, jenž podle jejího mínění chápal ošklivost jako záležitost formální. Stačil jí k tomu citát z Ecova díla (str. 19), kde se hovoří o příznaku ošklivosti jako projevu nesourodosti celku. Aniž by se snažila dále rozvíjet problematiku, která je s tím spojena (například souvislost s problematikou těla a duše, a tedy s citěním mravním, která je v práci posléze letmo naznačena v kapitole o romantickém rozporu krásy a ošklivosti), přechází rychle k pojetí ošklivosti v antice. Zde se zabývá především názory Platonovými (opět na základě Ecova díla), uvádí některé příklady ošklivosti v antických dramatech a eposech, ale opomíjí složitou problematiku dalších antických estetických názorů (Aristoteles, Plotinos atd.) Z antiky autorka rychle přeskočí ke středověku a renesanci – tu všude se spokojí s letnými odkazy na dílo Ecova, aniž by si kladla otázky souvislostí mezi estetickými koncepcemi jednotlivých kulturních epoch a jejich možným vlivem na problematiku, jakou si zvolila za téma své práce. Chybí tu snaha o myšlenkové propojení úvodních kapitol s tématem práce, proto vyznívají pouze popisně a navíc značně povrchně.

Poněkud úspěšnější je autorka v kapitole zabývající se romantismem, kde se snaží uvést do souvislosti kvalitu ošklivosti a pojmem hrůznosti a jeho prostřednictvím s kvalitou vznešenosti. Bohužel zůstává opět pouze na úrovni názorů Ecových a dalších autorů, o něž svůj výklad opírá. Ke kladu lze připočítat, že zde pracuje s širším rejstříkem autorů a děl a navíc se snaží pracovat s konkrétními uměleckými texty, například tzv. gotického románu (Walpole, Maturin ad.) Její pokusy o analýzy však zůstávají na úrovni citací ukázek a jejich komentářů. Teprve v podkapitole Ošklivo a groteskno se na základě poznatků z odborné literatury (Hrbata, Hrbata a Procházka, Zuska) setkáváme s autorčíným pokusem charakterizovat různé typy tohoto estetického jevu. Dokladem jí je především text Victora Huga (Muž, který se směje), na němž se snaží ukázat souvislost

mezi vznešeností a groteskem. Odtud využívajíc knihy Zuskovy a literatury v ní uvedené přechází k další motivické oblasti ošklivosti, totiž k nešťastným ošklivcům; tu jsou pro ni ilustrativními doklady Frankenstein M. Shelleyové a hrbáč Quasimodo V. Huga. Zejména v románu francouzského autora si všímá kontrastních poloh krásného zjevu a hnusného nitra a jednotlivých postav, ale nedospívá k hlubší analýze těchto rysů ani z hlediska dialektických proměn pojetí ošklivosti a krásy ani jejich možného vztahu k mravnímu cítění.

Stejně rychle jako v předchozích kapitolách autorka práce přechází k problematice naturalismu, kde se snaží sledovat vztah ošklivosti a chorobnosti (ten ovšem bylo možno hledat už u romantiků). Opět se tu setkáváme s jakýmsi hektickým přístupem, který ji žene od jednoho odkazu na literaturu ke druhému, od jedné ukázky ke druhé, bez hlubšího zamyšlení a analýzy. V centru pozornosti jsou dvě díla: Huysmansův román *Naruby* a Wildův *Obraz Doriana Graye*. Zase se tu setkáváme s přístupem, který místo analýzy se spokojuje s ukázkami textu a jejich komentáři. Lze jedině ocenit, že autorka si zde dokázala vybrat výmluvné pasáže jak z výše uvedených próz, tak z tvorby Charlese Baudelaira.

Teprve dvoustránkový závěr práce naznačuje snahu o jakési zobecnění získaných poznatků a naznačuje, že kdyby si autorka dopřála více času k hlubšímu zamyšlení, kdyby se snažila více samostatně uvažovat než spoléhat na berličky citátů z uznávaných knih, kdyby nechtěla obsáhnout problematiku, která byla nad její síly, a trpělivě pracovala s texty, jichž použila pro ilustraci svých tezí, byl by patrně výsledek její práce jiný. Jen s odhlédnutím od autorčiných malých schopností formulačních svědčících o nízké úrovni myšlenkového zvládnutí látky lze ji doporučit k obhajobě.

dobře

Návrh na klasifikaci bakalářské práce:



.....
podpis recenzenta bakalářské práce

Čes. Budějovicích 15. 6. 2010
V dne

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------